

Primjeri interdisciplinarnosti u nastavi klasičnih jezika

Stručni skup za nastavnike klasičnih jezika
Slavonski Brod, 27. lipnja 2025.

Drugi međužupanijski stručni skup za učitelje i nastavnike klasičnih jezika iz svih županija u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održan je 27. lipnja 2025. godine u Klasičnoj gimnazija fra Marijana Lanosovića s pravom javnosti u Slavanskom Brodu. Stručnom skupu pod nazivom *Primjeri interdisciplinarnosti u nastavi klasičnih jezika* nazočilo je 25 učitelja i nastavnika klasičnih jezika iz svih dijelova Hrvatske, ali ipak ponajviše iz slavonskih krajeva. Sudionike skupa u ime organizatora pozdravila je Kornelija Pavlič, prof. vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje, a u ime ravnatelja škole domaćina predsjednica Školskog odbora Melita Gabaldo.

Uvodno predavanje održao je Ivan Hrbud, prof. mentor, nastavnik grčkog jezika i filozofije u školi domaćina. U interaktivnom predavanju *Primjeri potpore učenicima s poteškoćama* predavač je podijelio iskustva koja je stekao sudjelujući u raznim oblicima edukacije za nastavnike zainteresirane za usavršavanje svojih pedagoških kompetencija u radu sa specifičnom učeničkom populacijom. Osobito je istaknuo nacionalni program zdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika *PoMoZiDa*. Rad s učenicima s teškoćama jedna je od obaveznih tema koje su po nalogu Agencije za odgoj i obrazovanje trebale biti realizirane na stručnim skupovima u 2025. godini. Predavač je predstavio glavne odrednice Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, Smjernice za rad s učenicima s teškoćama Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, te članak 5. Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi, koji se odnosi na vrednovanje učenika s teškoćama. Opisao je primjere iz svoje nastavne prakse te sudionicima skupa dao savjete i konkretne upute kako se ponašati u sličnim situacijama. Tijekom interaktivnog predavanja sudionici su postavljali pitanja i dobili dodatna objašnjenja. Također su dobili poveznice za prijavu na stručna usavršavanja koja se odnose na rad s učenicima s poteškoćama.

Iduće predavanje osmišljeno je kao prezentacija primjera međupredmetnih korelacija u nastavnoj praksi, kao i primjer suradnje nastavnica različitih nastavnih predmeta. Predavanje pod nazivom *Exercitus Romanus u sinergiji latinskoga jezika i povijesti* održale su nastavnice II. gimnazije Osijek: nastavnica povijesti Tatjana Blagojević, prof. savjetnik i nastavnica latinskoga jezika Lada Čulin, prof. savjetnik.

Nakon obrazloženja motivacije za realizaciju ovog posebno osmišljenog nastavnog sata predavačice su povezale temu s kurikularnim ishodima obaju predmeta kao i ishodima kurikula međupredmetnih tema. Prikazale su etape nastavnog sata i načine organiziranja učeničkih aktivnosti koristeći suradničku metodu rada po postajama (*Lernen an Stationen, Working in Stations*). Tijekom izvedbe nastavnog sata učenicima su prikazane odabrane sekvence filma *Gladijator*. Učenici su bili podijeljeni u grupe koje su nosile ime prema glavnim skupinama rimskih legionara prije Marijevih reformi organiziranih prema borbenom iskustvu i vojnoj opremi (*velites, hastati, principes, triarii*). Aktivnosti su bile brojne: nacrtati strip, napisati oglas za prijem u rimsku vojsku, opremiti legionara, spojiti kartice koje se odnose na nagrađivanje i kažnjavanje vojnika i sl. Završni dio odnosio se na evaluaciju oblicima formativnog i sumativnog vrednovanja te osobito prednostima i nedostacima vrednovanja za učenje KETTENQUIZ, metodi u kojoj učenici odgovaraju u nizu (lančano). Izlaganje je obilovalo prezentiranjem odabranih učeničkih radova.

Iduće predavanje sudionike stručnog skupa odvelo je u svijet likovne umjetnosti. Nastavnica latinskog i grčkog jezika u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, Jadranka Pešut Buntak, prof. izvrsni savjetnik, održala je predavanje *Antički motivi u likovnoj umjetnosti*. Predstavila je najpoznatija likovna djela s antičkim temama i motivima. Uz prikaz likovnih djela predložila je razne tipove zadataka i aktivnosti za učenike, kao i primjere izvornih ili prilagođenih tekstova na klasičnim jezicima prigodnih za obradu na nastavnom satu, a koji se mogu povezati s prikazanim likovnim djelom. Prikazala je 145 fotografija likovnih djela koja sadrže mitološke prizore, prikaze antičkih božanstava, junaka i povijesnih događaja iz antičke Grčke i Rima. PowerPoint prezentacija sadržavala je i kratku biografiju odabranih likovnih umjetnika s fotografijom/slikom umjetnika. Predavačica je izložila sudionicima skupa svoju ideju da se napravi jedan repozitorij koji bi sadržavao prikaze umjetničkih djela s opisom (ime autora, naslov djela, godina nastanka), a nastavnici bi se koristili materijalom za potrebe svoje nastave. Ova ideja pozdravljena je odobravanjem svih sudionika stručnog skupa. Kao jedan od mnogih primjera spajanja teksta s umjetničkim djelom u ovom izvješću navodimo sljedeći: originalni tekst na latinskom jeziku iz *Pisama* Plinija Mlađeg (*Epistulae*, VI, 16) i prikaz slike *Plinije Mlađi i njegova majka u Mizenu* (1785) Angelice Kauffmann, jedne od najznačajnijih slikarica 18. stoljeća.

Nakon pauze stručni skup je nastavio s radom u prostorijama Zvezdarnice u Tvrđavi Brod. Kroz prostorije Zvezdarnice i planetarij sudionike je provela nastavnica fizike u Gimnaziji „Matija Mesić” u Slavonskom Brodu i voditeljica astronomskog društva *Gea x* u Slavonskom Brodu Marina Gojković, prof. Zatim je održala kratko izlaganje i radionicu pod nazivom *Grčki mitovi na našem nebu*. Cilj radionice bio je povezati grčke mitove o zvijezdama s njihovim položajima na

nebeskoj sferi i u zvjezdanim kartama, i upoznati utjecaj starogrčke znanosti na razvoj astronomije i naše spoznaje o Zemlji, Sunčevu sustavu i svemiru. U uvodnom dijelu predavačica je prezentirala položaj sazviježđa na nebeskom svodu nazvanih prema mitološkim likovima; npr. Perzej, Andromeda, Kasiopeja, Cefej, Orion, Plejade i dr. uz kratku rekonstrukciju mita. Predavanje je bilo osobito korisno nastavnicima grčkog jezika zbog obilja stručnih termina u astronomiji na grčkom jeziku (geocentrični sistem, selenografske, geografske, aerografske koordinate i sl.). U radionici su sudionici trebali povezati grčke mitove o zvijezdama s njihovim položajima na nebeskoj sferi te spomenuta zvijezđa smjestiti na slijepu zvjezdanu kartu koristeći se svjetlećim naljepnicama. Predavačica je također ponudila primjere problemskih zadataka koji se odnose na znanstvena otkrića grčkih filozofa, matematičara, geografa i astronoma Eratostena, Hiparha i Ptolemeja.

Stručnom skupu nazočilo je 25 sudionika. Svi predavači ocijenjeni su visokim ocjenama u rasponu od 4,83 do 4,92 za zanimljivost i jasnoću izlaganja, komunikaciju i primjenjivost dobivenih informacija u vlastitoj nastavnoj praksi. Zadovoljstvo posjetom zvjezdarnici ocijenjeno je ocjenom 4,92, zadovoljstvo organizacijom stručnog skupa 4,96, a istom ocjenom vrednovana je komunikacija voditeljice stručnog skupa Kornelije Pavlić. Sudionici su pohvalili ugodno radno ozračje i visoku razinu pripremljenosti predavača.

Kornelija Pavlić